KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2019/1283,

29. juuli 2019,

millega tunnistatakse Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik samaväärseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1060/2009 (reitinguagentuuride kohta) nõuetega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1060/2009 reitinguagentuuride kohta, ([1]) eriti selle artikli 5 lõiget 6,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 5 lõikega 6 on komisjonile antud õigus võtta vastu samaväärsust kinnitav otsus, kui kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistikuga on tagatud, et kõnealuses kolmandas riigis tegevusloa saanud või registreeritud reitinguagentuurid täidavad kõnealusest määrusest tulenevaid õiguslikult siduvaid nõudeid ning mille suhtes kohaldatakse kõnealuses kolmandas riigis tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid.

(2) Käesoleva samaväärsust kinnitava otsuse eesmärk on võimaldada Jaapani reitinguagentuuridel, kui nad ei ole ühe või mitme liikmesriigi finantsturgude stabiilsuse või usaldusväärsuse seisukohast süsteemselt olulised, taotleda Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt (edaspidi „ESMA“) sertifitseerimist. Käesolev samaväärsust kinnitav otsus annab ESMA-le võimaluse hinnata neid reitinguagentuure igal üksikjuhul eraldi ja teha erand mõnest Euroopa Liidus tegutsevate reitinguagentuuride suhtes kohaldatavast organisatsioonilisest nõudest, sealhulgas Euroopa Liidus füüsilise kohaloleku nõudest.

(3) Selleks et kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistikku saaks lugeda samaväärseks, peavad olema täidetud vähemalt määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 5 lõikes 6 sätestatud kolm tingimust.

(4) Komisjon võttis 28. septembril 2010 vastu otsuse 2010/578/EL, ([2]) milles tõdeti, et need kolm tingimust on täidetud, ja loeti Jaapani reitinguagentuuride õigus- ja järelevalveraamistik samaväärseks sel ajal kehtinud määruse (EÜ) nr 1060/2009 nõuetega.

(5) Määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 5 lõikes 6 sätestatud esimese tingimuse kohaselt peab kolmanda riigi reitinguagentuuridel olema tegevusluba või nad peavad olema registreeritud ning nende suhtes tuleb kohaldada ka pidevat tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid. Selleks et reitinguagentuuri krediidireitinguid saaks Jaapanis kasutada regulatiivsel eesmärgil, peab reitinguagentuur Jaapani õigus- ja järelevalveraamistiku järgi olema registreeritud Jaapani Finantsteenuste Agentuuris (JFSA). JFSA kehtestab reitinguagentuuridele õiguslikult siduvad kohustused ja kohaldab reitinguagentuuride suhtes pidevat järelevalvet. JFSA-l on ulatuslikud volitused ja ta võib võtta reitinguagentuuride suhtes mitmeid meetmeid, sh sanktsioone, kui viimased rikuvad reitinguagentuuride määrusega seotud finantsinstrumentide ja börsiseadust.

(6) Määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 5 lõikes 6 sätestatud teise tingimuse kohaselt peavad kolmanda riigi reitinguagentuuride suhtes kehtima õiguslikult siduvad normid, mis on samaväärsed määruse (EÜ) nr 1060/2009 artiklites 6–12 ja kõnealuse määruse I lisas sätestatutega. Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik põhineb kohustusel tegutseda heas usus. Reitinguagentuur peab looma õiglaseks ja asjakohaseks reitingualaseks tegevuseks vajalikud toimivad kontrollisüsteemid, kehtestades selleks palju üksikasjalikke ja normatiivseid nõudeid, konfliktide vältimist, haldamist ja avalikustamist käsitlevad ulatuslikud sätted ning kohustuse registreerida teavet ja avalikustada see nii JFSA-le kui ka üldsusele. Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik loetakse samaväärseks määrusega (EÜ) nr 1060/2009 huvide konfliktide juhtimise, organisatsiooniliste nõuete, reitingute ja reitingumeetodite kvaliteeti tagavate kaitsemeetmete, krediidireitingute avalikustamise kohustuse ning krediidireitingualase tegevuse üldise ja perioodilise avalikustamise kohustuse osas. Seega pakub Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik reitinguagentuuride terviklikkuse, läbipaistvuse ja hea valitsemistava ning krediidireitingualase tegevuse usaldusväärsuse osas samaväärset kaitset.

([1]) ELT L 302, 17.11.2009, lk 1.

([2]) Komisjoni 28. septembri 2010. aasta otsus 2010/578/EL, millega Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik tunnistatakse samaväärseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1060/2009 (reitinguagentuuride kohta) nõuetega (ELT L 254, 29.9.2010, lk 46).

(7) Määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 5 lõikes 6 sätestatud kolmanda tingimuse kohaselt peab kolmanda riigi reguleeriv kord ennetama kolmanda riigi järelevalveasutuste ja muude ametiasutuste sekkumist krediidireitingute sisusse ja meetoditesse. Sellega seoses on JFSA-l seadusega keelatud mõjutada krediidireitingute sisulist külge ja meetodeid.

(8) Jaapani õigus- ja järelevalveraamistikuga on endiselt täidetud algselt määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 5 lõikes 6 sätestatud kolm tingimust. Ent Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 462/2013 ([3]) kehtestati liidus registreeritud reitinguagentuuridele täiendavad nõuded, millega muudeti nende reitinguagentuuride õigus- ja järelevalvekord rangemaks. Muu hulgas sisaldavad täiendavad nõuded norme reitinguväljavaadete, huvide konfliktide juhtimise, konfidentsiaalsusnõuete, reitingumeetodite kvaliteedi ning krediidireitingute esitamise ja avalikustamise kohta.

(9) Määruse (EL) nr 462/2013 artikli 2 teise lõigu punkti 1 alapunkti b kohaselt kohaldatakse kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistiku samaväärsuse hindamisel täiendavaid nõudeid alates 1. juunist 2018.

(10) Seda silmas pidades küsis komisjon 13. juulil 2017 nõu ESMA-lt selle kohta, kas muu hulgas Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik on samaväärne määrusega (EL) nr 462/2013 kehtestatud täiendavate nõuetega, ja hinnangut selle kohta, kas võimalikud erinevused on olulised.

(11) ESMA osutas 17. novembril 2017 avaldatud tehnilises nõuandes, et Jaapani reitinguagentuuride õigus- ja järelevalveraamistiku sätetest piisab määrusega (EL) nr 462/2013 kehtestatud täiendavate nõuete täitmiseks.

(12) Määrusega (EL) nr 462/2013 on artikli 3 lõike 1 punkti w lisatud reitinguväljavaate määratlus ja nüüd on määruse (EÜ) nr 1060/2009 teatavaid krediidireitingute suhtes kohaldatavaid nõudeid laiendatud reitinguväljavaadetele. Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik tunnistab reitinguväljavaateid. Selles loetakse reitinguväljavaadet krediidireitingu osaks ja antakse JFSA-le õigus jälgida, kas reitinguväljavaated on nendega seotud krediidireitinguid arvestades asjakohased.

(13) Selleks et parandada reitinguagentuuride tajutud sõltumatust reitingu saanud üksustest, laiendatakse määrusega (EL) nr 462/2013 määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 6 lõike 4, artiklite 6a ja 6b sätteid huvide konflikti kohta nendele huvide konfliktidele, mille põhjustavad aktsionärid või osanikud, kes omavad reitinguagentuuris märkimisväärset positsiooni. Jaapani õigus- ja järelevalveraamistiku kohaselt peavad reitinguagentuurid kehtestama meetmed, millega tagatakse, et reitinguagentuur ei kahjusta krediidireitingu määramisel investorite huve, eelkõige juhul, kui reitingu saanud üksuse osalus reitinguagentuuris on 5 % või rohkem. Lisaks on reitinguagentuuril reitingu andmine üldse keelatud, kui reitinguagentuuril on kõnealuses reitingu saanud üksuses omandiõigusi.

(14) Määrusega (EL) nr 462/2013 on kehtestatud uued sätted, millega tagatakse, et konfidentsiaalset teavet kasutatakse ainult krediidireitingualaseks tegevuseks ning seda kaitstakse pettuse, varguse või väärkasutamise eest. Sel eesmärgil on määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 10 lõikes 2a nõutud, et kuni krediidireitingute, reitinguväljavaadete ja nendega seotud teabe avalikustamiseni, käsitaksid reitinguagentuurid neid siseteabena. Jaapani õigus- ja järelevalveraamistikus on kehtestatud üksikasjalikud nõuded selle kohta, mida reitinguagentuurid peavad tegema, et kaitsta emitentidega seotud konfidentsiaalset teavet. Seega on olemas usaldusväärne raamistik, mis kaitseb konfidentsiaalse teabe väärkasutamise eest.

(15) Määrusega (EL) nr 462/2013 on soovitud parandada reitingumeetodite läbipaistvust ja kvaliteeti. Sellega on määruse (EÜ) nr 1060/2009 I lisa D jao I alajao punktis 3 pandud reitinguagentuuridele kohustus anda reitingu saanud üksusele enne krediidireitingu või reitinguväljavaate avaldamist võimalus juhtida reitinguagentuuri tähelepanu võimalikele faktilistele vigadele. Jaapani õigus- ja järelevalveraamistiku kohaselt peavad reitinguagentuurid kehtestama reitingupõhimõtted, milles kirjeldatakse krediidireitingute määramise ja avalikustamise meetodeid. Reitingupõhimõtetest peaks nähtuma suunised ja meetodid, mille põhjal reitingu saanud üksus saab veel enne avaldamist kontrollida, kas krediidireitingus on esitatud ebaõigeid andmeid, ja väljendada oma arvamust krediidireitingu kohta mõistliku aja jooksul.

(16) Määrusega (EL) nr 462/2013 on kehtestatud määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 8 lõikes 5a, lõike 6 punktides aa ja ab ning lõikes 7 kaitsemeetmed, millega tagatakse, et reitingumeetodite muutmine ei muuda neid vähem rangeks. Samamoodi nõutakse Jaapani õigus- ja järelevalveraamistikus, et reitinguagentuur rakendaks meetmeid, millega tagatakse, et krediidireitingu määramiseks kasutatav teave on piisavalt kvaliteetne ja reitingumeetodid on ranged ja süsteemsed.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 462/2013, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1060/2009 reitinguagentuuride kohta (ELT L 146, 31.5.2013, lk 1).

(17) Määrusega (EL) nr 462/2013 on karmistatud krediidireitingute esitamise ja avalikustamise nõudeid. Määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 8 lõike 2 ja I lisa D jao I alajao punkti 2a kohaselt peab reitinguagentuur reitingumeetodite, mudelite ja põhiliste hindamiseelduste avalikustamisel nendega koos esitama selged ja kergesti mõistetavad juhised, milles selgitatakse eeldusi, parameetreid, piiranguid ja võimalikku ebaselgust, mis on seotud krediidireitingu andmisel kasutatud mudelite ja reitingumeetoditega. Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik sisaldab nõudeid, millega tagatakse, et reitinguagentuurid esitavad krediidireitingute kasutajatele reitingute mõistmiseks piisavad juhised. Lisaks on kehtestatud nõuded, millega tagatakse, et reitinguagentuurid avalikustavad sidusrühmadele täpse teabe.

(18) Selleks et tugevdada konkurentsi ja piirata reitinguagentuuride sektoris huvide konflikti tekkimise võimalusi, on määrusega (EL) nr 462/2013 kehtestatud määruse (EÜ) nr 1060/2009 I lisa E jao II alajaos nõue, et krediidireitingute ja kõrvalteenuste eest reitinguagentuuride võetavad tasud ei oleks diskrimineerivad ja põhineksid tegelikel kuludel. Selles on reitinguagentuuridelt nõutud teatud finantsteabe avalikustamist. Mis puudutab reitinguagentuuride klientide kaitset ja nõuet, et tasud oleksid kulupõhised ega oleks diskrimineerivad, sisaldab Jaapani õigus- ja järelevalveraamistik sarnaseid nõudeid, millega tagatakse, et reitinguagentuurid tegutsevad õiglaselt ja täpselt. Igal aastal peavad reitinguagentuurid koostama järelevalveasutusele mõeldud tegevusaruande, kus esitatakse majandusaasta 20 suurima kliendi nimed ja nende makstud tasud, ning järelevalveasutusele on antud õigus nõuda asjakohast teavet nende hinnapoliitika ja konkreetsete nõutud tasude kohta.

(19) Komisjon lähtub kolmanda riigi reguleeriva korra hindamisel proportsionaalsuse põhimõttest ja riskipõhisest lähenemisviisist. Uuritud tegurite põhjal vastab Jaapani reitinguagentuuride õigus- ja järelevalveraamistik määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 5 lõike 6 teises lõigus sätestatud tingimustele ning see tuleks jätkuvalt lugeda samaväärseks kõnealuse määrusega kehtestatud õigus- ja järelevalveraamistikuga.

(20) Õiguskindluse huvides tuleks vastu võtta uus rakendusotsus ja seetõttu tuleks otsus 2010/578/EL kehtetuks tunnistada.

(21) Komisjon peaks ESMA toetusel jätkuvalt regulaarselt hindama Jaapani reitinguagentuuride õigus- ja järelevalvekorra muutuseid, turusuundumusi ning järelevalvealase koostöö tulemuslikkust Jaapanis järelevalve ja täitemeetmete kohaldamisel, et tagada nõuetele vastavus ka edaspidi.

(22) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas Euroopa väärtpaberikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 5 kohaldamisel loetakse Jaapani reitinguagentuuride õigus- ja järelevalveraamistik samaväärseks määruse (EÜ) nr 1060/2009 nõuetega.

Artikkel 2

Otsus 2010/578/EL tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 29. juuli 2019

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER